

Stichting KoZon

"Koken met de zon als warmtebron"

JAARVERSLAG 2010

Stichting KoZon
Churchillweg 85, 6707 JD Wageningen
K.v.K. Arnhem-Handelsregister 09099641

Telefoon: 0317 – 424299
E-mail: info@kozon.org
Internet: www.kozon.org

Inhoudsopgave

	blz.
1 Het jaar in vogelvlucht	3
2 KoZonprojecten	6
2.1 Burkina Faso	
2.2 Mali	
2.3 Niger	
2.4 Tsjaad	
3 Advies en steun voor projecten door derden	13
4 Samenwerking	14
5 Bestuur, comité van aanbeveling, adviseurs en ambassadeurs	15
6 Financieel overzicht	16
7 Fondsenwerving, sponsors en voorlichting	18

1 Het jaar in vogelvlucht

Het jaar 2010 ligt alweer een tijd achter ons. Voor de Stichting KoZon is het een goed jaar geweest. Wel namen de voorzitter en de penningmeester afscheid van het bestuur, nadat zij zoveel jaren met veel enthousiasme en inzet hadden gewerkt aan het bevorderen van het zonne-koken in de Sahel. Maar we zijn blij dat zij ons als adviseur blijven bijstaan. Gelukkig konden we ook drie nieuwe bestuursleden verwelkomen, die samen met de overige leden van het bestuur, met evenveel enthousiasme en inzet het werk hebben voortgezet. En met succes.

De Stichting KoZon bestaat inmiddels ruim 12 jaar en in die tijd hebben we ons ingespannen om het geïntegreerd zonne-koken te introduceren in West Afrika. Geïntegreerd zonne-koken is het gebruik van een CookKit of zonne-oven als de zon schijnt en een verbeterd fornuis voor andere weersomstandigheden, aangevuld met een hooimand om het eten warm te houden of te laten nagaren. In het Frans heet het Cuisson Solaire Intégrée (CSI).

Tot nu toe zijn we daar goed tot zeer goed in geslaagd. In drie kampen voor vluchtelingen uit Darfur in het oosten van Tsjaad koken vrijwel alle vrouwen op deze manier. Gebrek aan hout en gevaarlijke situaties voor de vrouwen wanneer zij buiten het kamp hout gaan zoeken, hebben er voor gezorgd dat zonne-koken daar gemeengoed is geworden. KoZon is bij dit project nog wel zijdelings betrokken, maar het project wordt volledig uitgevoerd door onze partner TchadSolaire, met ondersteuning van 'onze' Derk Rijks. Belangrijkste sponsors voor deze projecten zijn Jewish World Watch en Stichting Vluchteling.

In Mali, Burkina Faso en Niger zijn we zelf actief, in samenwerking met enkele lokale NGO's. Daarover kunt u in dit jaarverslag meer lezen.

Maar we hebben ons het afgelopen jaar niet alleen bezig gehouden met de lopende projecten. We hebben, nog samen met de vertrekkende bestuursleden, ook nadrukkelijk gekeken naar de toekomst en onze strategie daarop aangepast.

Strategie: Duurzaamheid en Impact

We willen geïntegreerd zonne-koken introduceren op een duurzame manier. Dat betekent:

- dat vrouwen het koken op brandhout vervangen door geïntegreerd zonne-koken (CSI) en dat ook in de toekomst blijven doen;
- dat lokale organisaties de apparatuur voor CSI onderhouden, herstellen of vervangen wanneer dat nodig is;
- dat lokale organisaties nieuwkomers in CSI zelfstandig instrueren.

Om dat te bereiken begeleiden we de lokale partners in de projecten naar een financieel onafhankelijke positie. Bij deze bedrijfsmatige aanpak past ook het tegen betaling verstrekken van CookKits, houbesparende fornuisjes en hooimanden, lokale productie en zo mogelijk lokale inkoop. Dat betekent dat KoZon, samen met de lokale partners blijft zoeken naar verkrijgbaarheid van rollen aluminiumfolie en hittebestendige plastic zakken in de regio en naar goede vervangende materialen. We streven ernaar dat er in 2015 in de Sahel diverse zelfstandige bedrijfjes zijn die materialen, reparaties en training voor zonne-koken kunnen verzorgen, als resultaat van onze projecten.

Landen

We blijven ons vooral richten op Mali, Burkina Faso en Niger omdat deze landen een grote overeenkomst hebben in problematiek, taal en klimaat. We streven naar minimaal twee projecten in elk van deze landen. Zoals u in dit jaarverslag kunt lezen, lopen er in Mali inmiddels twee grote projecten en enkele kleinere:

1. In Ségou (2009-2012) voor de plattelandsbevolking, in samenwerking met AFIMA (Association des Femmes Ingénieurs du Mali) en PVM (Projet Village Millenois), gesubsidieerd door de Zusters Franciscanessen van Heythuysen;
2. Het door Impulsis en KoZon gesubsidieerde project voor gehandicapte vrouwen in samenwerking met AMAFH (Association Malienne des Femmes Handicapées) (2010-2011). Daaraan hebben wij een kleiner project gekoppeld waarbij een Service Après Vente is gerealiseerd.
3. Daarnaast is er in samenwerking met ADRIM (Association pour le Développement Régional Intégré au Mali) een kleiner project opgezet om een actieve campagne te voeren voor zonne-koken in Bamako. In de loop van 2010 is dit project uitgebreid. Dit project werd gefinancierd door RABO Share4More en KoZon.
4. Samen met PVM (Projet Village Millenois) zijn we in 2010 gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden van een groot project in aansluiting op het Ségou-project.

In Burkina Faso is onlangs de tweede fase van het PESGO-project afgerond (Programme Énergie Solaire Grand Ouaga). Dit project was een samenwerking van SUPO (Stichting Urbane Projecten Ontwikkelingslanden) en KoZon. Het werd gefinancierd door de Stichting Dijkverzekering en SUPO. In Burkina Faso werkt men nu aan het formuleren van een derde fase.

In Niger was het zonne-koken door verschillende omstandigheden wat op de achtergrond geraakt. Het afgelopen jaar is er met een aantal NGO's contact gelegd en zijn er enkele projecten in voorbereiding.

Behalve door eigen projecten werken we ook aan de verdere verspreiding van geïntegreerd zonne-koken met advies en levering van materiaal aan projecten van derden. (hoofdstuk 3)

Ook dit jaar bestond er een uitstekende samenwerking tussen KoZon en de Stichting Solar Cooking Nederland (SCN), de Stichting Urbane Projecten Ontwikkelingslanden (SUPO) en het project Sol Suffit (België). (Hoofdstuk 4)

Zoals blijkt uit het financieel overzicht (hoofdstuk 6) was de fondsenwerving succesvol. Naast heel veel bijdragen van particuliere sponsors en donateurs ontvingen wij dit jaar ook grotere bedragen van mensen die ons een lijfrenteschenking hebben gedaan en van mensen die spontaan ter gelegenheid van jubilea of andere feestelijke gelegenheden een mooi bedrag aan ons hebben overgemaakt.

We ontvingen grotere bijdragen van stichtingen of religieuze instellingen. Deze schenkingen waren gekoppeld aan specifieke projecten. (Hoofdstuk 7)

Een financiële meevaller was de ontdekking van de regeling voor teruggave van betaalde BTW voor liefdadige instellingen, die ons dit jaar met terugwerkende kracht een aardig bedrag heeft opgeleverd.

Jaarlijks verstrekken wij enkele kengetallen over onze inkomsten en uitgaven aan het Centraal Bureau Fondsenwerving. Gerekend over de reguliere projecten bedroeg de overhead in 2010 slechts 1,9% van de uitgaven bestemd voor de doelstelling. Dit is mogelijk doordat alle werkzaamheden worden verricht door vrijwilligers (bestuur, supportgroep en adviseurs), vaak zelfs zonder vergoeding van reiskosten. Hierdoor komt 98% van de uitgaven ten goede aan de doelstelling. KoZon is door de belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

De website werd regelmatig bijgewerkt en uitgebreid, onder andere met enkele interessante films. Leden van het bestuur hebben ook dit jaar weer voorlichting en presentaties gegeven en we waren aanwezig bij een aantal publieksevenementen. In 2010 verschenen er twee nieuwsbrieven, in juni en december.

Vooruitblik op 2011

Samen met onze partners in Mali gaan we werken aan een uitbreiding van de bestaande projecten en het starten van een groot project, waarbij we vooral veel aandacht geven aan de duurzaamheid van de projecten en het bevorderen van lokaal ondernemerschap.

In Burkina Faso werkt men aan een derde fase van het PESGO-project, weer in samenwerking met SUPO. Als het plan voldoet aan de criteria voor duurzaamheid, zullen wij daar graag aan meewerken.

De contacten die in Niger zijn gelegd zullen hopelijk in 2011 leiden tot enkele nieuwe projecten voor geïntegreerd zonne-koken.

In Tsjaad blijft KoZon de projecten van TchadSolaire voor vluchtelingen uit Darfur ondersteunen.

Naast duurzaamheid gaan we ook nadrukkelijk kijken naar de mogelijkheden van het vormen van een fonds de roulement en de mogelijkheden van het aanschaffen van de totale CSI-set (CookKit, houtfornuisje en hooimand) op basis van enige vorm van krediet.

Voor al deze projecten is geld nodig dus zullen we ons extra inzetten om hiervoor fondsen te werven. Daarom gaan we onder andere de website vernieuwen en er komt een nieuwe folder. Het bestuur zal nog vaker lezingen geven en aanwezig zijn bij publieksevenementen. Daarnaast gaan we de jaarlijkse KoZondag bij Hotel De Nieuwe Wereld in Wageningen inzetten als grote wervingsactie. In 2011 zal die dag plaatsvinden in samenwerking met Menzis Zorgverzekeraar N.V. Natuurlijk zullen er in 2011 ook weer twee nieuwsbrieven verschijnen.

2 KoZonprojecten

De projecten van KoZon behoren tot twee verschillende categorieën: reguliere projecten en projecten voor vluchtelingen. De reguliere projecten spelen zich af binnen een normaal maatschappelijk kader in een doelland, d.w.z. in een omgeving zonder maatschappelijke ontwrichting veroorzaakt door een gewelddadig conflict.

Reguliere projecten passen in de langetermijnstrategie van KoZon voor geïntegreerd zonnekoken. Deze strategie is erop gericht om in enkele doellanden zoveel belangstelling te kweken voor het geïntegreerde zonne-koken dat er voldoende vraag is voor een beginnende commerciële activiteit voor productie, verkoop, onderhoud en reparatie van de benodigde toestellen. In Burkina Faso en Mali waren reguliere projecten in uitvoering of konden worden afgerond.

De projecten voor vluchtelingen richten zich op slachtoffers van gewelddadige maatschappelijke conflicten. Het directe doel is om een bijdrage te leveren aan een beter leven van deze vluchtelingen in de vluchtelingenkampen.

Onderstaand volgt per land een overzicht met beknopte informatie over de projecten. In de bijlage bij dit algemene jaarverslag geven we per project aanvullende organisatorische en financiële informatie.

2.1 Burkina Faso

Nr.	Projecttitel, <i>status</i>	Doelgroep	Financiering/ sponsor	Begroot in Euro)	Uitgaven t/m 2010
BF8b	Programme Énergie Solaire Grand Ouaga (PESGO); <i>afgesloten</i>	Urbane bevolking	Stichting Dijkverzwaring, SUPO	24.300	24.300

In het jaar 2010 liep in Burkina Faso één project: 'Programme Énergie Solaire Grand Ouaga' (PESGO). Dit project is gestart in het jaar 2006 en kwam in 2010 ten einde.

Het was een samenwerking van Kozon met Stichting Urbane Projecten Ontwikkelingslanden (SUPO) en werd door SUPO uitgevoerd. De begroting betrof een bedrag van € 24.300, waarvan € 15.000 door de stichting Dijkverzwaring zijn gefinancierd. Het overige bedrag kwam van de zijde van SUPO.

Dit project liep vertragingen op door veranderingen in het onderwijs systeem in het land en een forse overstroming die de hoofdstad in 2009 trof.

In de zomer van 2010 vond een beperkte evaluatie plaats door het interviewen van groepen getraide vrouwen en observatie en het interviewen van individuele getraide vrouwen thuis. De projectcoördinator van KoZon bezocht vrouwen uit beide betrokken organisaties: Association Duddal Leydi Men (DLM)

Association Ecologiste pour le Developpement Social (ADML) en zij voerde gesprekken met de twee projectleiders gevoerd.

De conclusie was, dat de resultaten van het project tevreden stellen wat betreft het gebruik van de Cookit. Aan het einde van het jaar is de laatste 10% van het begrootte budget dan ook aan het project uitbetaald. SUPO wil graag een doorstart maken met het PESGO-project en in 2011 zullen we kijken of beperkte deelname aan deze doorstart binnen de mogelijkheden en doelstellingen van KoZon zal vallen.

2.2 Mali

Voor de uitvoering van projecten in Mali werkt KoZon samen met AFIMA (*Association des Femmes Ingénieurs du Mali*) en AMAFH (*Association Malienne des Femmes Handicapées*). Tussen deze twee organisaties bestaat een intensieve samenwerking. AFIMA heeft inmiddels een jarenlange ervaring in het geven van trainingen in het gebruik van de Cookit al dan niet in combinatie met een hooimand en een verbeterde houtfornuisje. AFIMA vervaardigt ook Cookits en hooimanden. AMAFH is een betrouwbare partner bij de organisatie van trainingen voor haar gehandicapte leden, waarbij AFIMA de training verzorgt. Daarnaast is sinds 2010 ook ADRIM (*Association pour le Développement Régional Intégrée au Mali*) een belangrijke partner.

In 2010 verzorgde AFIMA een groot aantal trainingen voor de projecten van KoZon: alle trainingen voor het Ségouproject (volledig betaald door de zusters Franciscanessen van Heythuysen) en de zeven in 2010 uitgevoerde trainingen van het project voor gehandicapte vrouwen dat door AMAFH werden georganiseerd (voor de helft betaald door Impulsis en voor de andere helft door KoZon). Daarnaast verzorgde AFIMA de trainingen voor twee projecten, een in Here Bugu en een in Yirimadio die werden aangevraagd door een projectcoördinator van KoZon, en die geheel werden gefinancierd door Kyoto Twist SCS (Canada).

Projecten met AFIMA

Nr.	Projecttitel en status	Financiering/sponsor	Begroot	Uitgaven t/m 2010
	Training Bella vrouwen in Here Bugu; <i>afgerond</i>	Kyoto Twist SCS		
M33	Training vrouwen in wijk Yirimadio 320; <i>afgerond</i>	Kyoto Twist SCS	2.642	2.642
M36	Introductie geïntegreerd zonne-koken in omgeving Ségou; <i>in uitvoering</i>	Zrs. Franciscanessen van Heythuysen	57.747	46.936

Project Bella Vrouwen in Here Bugu

In maart 2010 kregen 20 Bella vrouwen, ex-slaven van Touarègs in 'Here Bugu' een tweedaagse training geïntegreerd zonne-koken. Alle vrouwen kregen een Cookit en een hooimand. Het project werd gefinancierd door Kyoto Twist. In Here Bugu is Yvonne Gerner actief met het project Rondon Baba.

www.RondonBaba.nl Wietske Jongbloed, de projectcoördinator van KoZon, bezocht het project in juli 2010 en zag dat de vrouwen, die heel arm zijn, in de Cookit gierstkorrels in water kookten, voor de kinderen die honger hadden.

Dat het gebruik van de CookKit echt is ingeburgerd bleek toen Roy Keizer, directeur van AGROMISA bij een bezoek aan Yvonne Gerner in december 2010 schreef: Yvonne, en schreef: "Eerlijk gezegd was ik erg verrast te zien dat zoveel van de Bella vrouwen de zonnekoker gebruiken!" KoZon is daarom van plan om in 2011 nog 60 Bella vrouwen het geïntegreerd zonne-koken te leren.

Project M33, Yirimadio

Het tweede Kyoto Twist project werd in november 2010 gegeven door AFIMA (Association des Femmes Ingénieurs du Mali) aan 30 leden van de Club des Femmes Musulmanes in Yirimadio (bijbuurt van Bamako). Bij voorgaande projecten moesten de deelnemers 1500 Fcfa voor twee CookKits betalen of 2500 Fcfa als ze behalve twee CookKits ook een hooimand kregen. Om op termijn te bereiken dat productie en verkoop door de mensen op een meer commerciële manier wordt aangepakt, werd besloten dat er deze keer meer door de vrouwen zelf betaald moest worden. We hadden voor dit project vastgesteld dat iedere deelnemer twee CookKits en een hooimand zou krijgen, als ze 5.000 Fcfa voor de training betaalde. (Een CookKit met pan en twee zakken kost 7.500 Fcfa en een hooimand 10.000 Fcfa. (1 Euro = 656 Fcfa) Toen het project begon hadden maar acht vrouwen voor een hooimand betaald. De tweede dag ontdekten ze hoe fantastisch de hooimand is. Zo is een schapenkop, een geliefd gerecht dat normaal 5 à 6 uur op een vuur moest koken, na drie kwartier en één nacht in de hooimand al helemaal gaar, maar ook rijst en bonen worden in de hooimand snel gaar nadat ze korte tijd zijn gekookt. Toen brachten 12 vrouwen 5.000 Fcfa mee, vijf zeiden dat ze het gingen lenen van een 'Caisse d'épargne' (Islamieten mogen geen rente krijgen en gebruiken daarom banken liever niet, maar moeten wel geld voor de lening betalen voor het personeel van de Caisse) en de hooimand later bij het bureau van AFIMA zouden komen halen. Vijf vrouwen zeiden dat ze helaas onmogelijk aan 5.000 Fcfa konden komen.

Project M36, Segou

Dit is een 3-jarig project om 500 vrouwen te trainen in het gebruik van CookKit, hooimand en verbeterde houtfornuis. Alle vrouwen krijgen een eigen set van de toestellen. Na de training volgt er een langere periode waarin de adoptie van de nieuwe kookmethoden wordt begeleid. Het project wordt geheel gefinancierd door de Zusters Franciscanessen in Heijthuizen.

Oktober 2010: mevrouw Maiga uit Babougou gebruikt de CookKit veel en zelfs haar man zorgt nu voor het eten.

Het jaar 2010 was het eerste volle jaar van het project. Het bleek mogelijk om de belangrijkste zaken volgens plan uit te voeren. De uitgaven verliepen ook als gepland. Dit was mogelijk door een grote inzet van alle partners in het project, met name van onze twee animatrices.

Vier groepen van 25 vrouwen in de dorpen Dioro, Babougou (voor de regentijd) en Koila (na de regentijd), gelegen in de regio Ségou, kregen training in zonnekoken. Zonder uitzondering zijn de vrouwen enthousiast over de tijdsbesparing, ze hoeven er niet bij te blijven. De extra flexibiliteit namelijk dat het eten lang warm gehouden kan worden, is makkelijk. De mannen zijn enthousiast over de besparing in kosten omdat de prijzen van brandhout en houtskool steeds hoger worden. Onze zorg dat de regentijd, met vaak te weinig zon om te koken, de nieuwe kookgewoontes zou doen vergeten bleek gelukkig onterecht.

Terwijl het project ook tot doel heeft om te bepalen hoeveel hout en houtskool er feitelijk bespaard wordt door de omschakeling op zonne-koken lukt ons dit alleen maar op een onnauwkeurige wijze. We proberen dat in 2011 nog te verbeteren.

De projectcoördinator heeft twee werkbezoeken afgelegd ter begeleiding van het project: één in februari om enkele communicatieproblemen op te lossen en één in oktober om te zien hoe de draad werd opgepakt na het regenseizoen.

Projecten met AMAFH

Nr.	Projecttitel en status	Financiering/sponsor	Begroot	Uitgaven t/m 2010
M38	Service après vente, AMAFH, Bamako; <i>in uitvoering</i>	KoZon	337	337
M40	Training van gehandicapte vrouwen, <i>in uitvoering</i>	Impulsis, KoZon	20150	11661

M38, Service Après Vente (SAV)

Dit is een klein project dat startte in 2009 met het doel een begin te maken met het op commerciële basis repareren en vervangen van materiaal dat wordt gebruikt bij het geïntegreerd zonne-koken. Na een gesubsidieerde startfase zal de SAV na twee jaar zelfstandig verder moeten werken. De SAV wordt uitgevoerd door Mme Niagalé Diarra, een motorisch gehandicapte vrouw die zelf een training met het gebruik van de Cookit heeft gehad.

Mme Niagalé Diarra, verft de pannen.

M40, Training van gehandicapte vrouwen

Met dit project willen we het gebruik van geïntegreerd zonne-koken door gehandicapte vrouwen in Mali bevorderen. Het wordt voor de helft door Impulsis (www.impulsis.nl) en voor de andere helft door KoZon gefinancierd. Het project wordt uitgevoerd door AMAFH. Het tweejarig project, startte in 2010 en het is de bedoeling 170 gehandicapte vrouwen het gebruik van de Cookit, houtfornuisje en hooimand te leren. Ook voorziet het project in een training in het gebruik van het houtfornuisje en de hooimand voor 150 gehandicapte vrouwen die al hebben geleerd met de Cookit te werken. Aan het einde van het project moet minstens 50% van de vrouwen het geïntegreerd zonne-koken regelmatig toepassen.

Daarnaast moet er mede als gevolg van het project een duidelijke markt zijn ontstaan voor productie en verkoop van de drie producten.

Het gebruik van de CookKit past nog niet goed bij de bekende kookgewoontes van de vrouwen, vooral omdat het koken geheel afhankelijk is van zonneschijn. De hooimand is ook nieuw maar omdat die continu gebruikt kan worden neemt deze gemakkelijker plaats in het huishouden. Verbeterde houtfornuizen worden door de Malinese regering al jaren geïntroduceerd en veel huisvrouwen beschikken over zo'n houtfornuisje. Toch gebruiken ook nog veel vrouwen het 3-stenenvuur.

Blinde vrouw voelt met haar hand de hooimand die ze gekregen heeft.

Gehandicapte vrouw zet CookKit in elkaar.

In 2010 werd twee keer een tweedaagse AMAFH-training voor gehandicapte vrouwen uitgevoerd: voor 50 vrouwen in Ségou en voor 30 vrouwen in Bamako. Ze vonden het prachtig en begonnen er snel mee te werken.

Vijf keer organiseerde AMAFH een eendaagse training in het gebruik van de hooimand en het houtfornuis aan in totaal 150 deelnemers. De meeste vrouwen en 10 mannen waren motorisch gehandicapt en enkelen blind. Er was ook een aantal adolescente meisjes bij, leerlingen van een dovenschool of een school voor mentaal gehandicapten. Tijdens deze trainingen werd aan alle participanten gevraagd wat ze in de CookKit bereidden. Meer dan de helft kookte er allerlei verschillende sauzen in. Verder kookte de helft van de deelnemers eieren in de CookKit. Dat is gemakkelijk omdat het zonder water kan. In totaal werden er 46 verschillende recepten in de CookKit bereid, waaronder ook siropen en thee.

Van deze 150 gehandicapte personen zijn er inmiddels 19 die vertelden dat ze de CookKit gebruiken om gerechten te verkopen en de meesten daarvan vooral hardgekookte eieren. Die worden vaak gekocht door werklui die tussen de middag niet naar huis gaan en voor kinderen als tussendoortje.

In 2011 krijgen nog 40 gehandicapte vrouwen een training in Koulikoro en 40 in Mopti.

Projecten met ADRIM

Nr.	Projecttitel en status	Financiering/sponsor	Begroot	Uitgaven t/m 2010
M41	Bevordering zonne-koken in Mali door ADRIM; in uitvoering	RABO Share4More, KoZon	3.770	3.092

Project M41 (ADRIIM)

In dit project bevorderen we het zonne-koken in Mali door middel van een groepje handelaren in Bamako 'ADRIIM' die hart hebben voor een duurzame en 'groene' ontwikkeling. Met hen startten we in april een actie om mensen breed te informeren van de voordelen van zonne-koken (milieu, kosten en tijdsbesparing) en de gelegenheid te bieden om zonne-kooktoestellen te kopen. Voorlichting via pers en TV is goed verlopen, en er zijn demonstraties geweest in alle wijken van Bamako. Er is een zeer goede belangstelling.

Toch worden er nog maar weinig CookKits en hooimanden verkocht. Hun analyse is dat dit komt doordat de aanschafprijs van een set te hoog is, ruim € 25, de lokale productiekosten. We hebben daarop het project aangepast en daarin ruimte gemaakt voor een aankoop-financiering (6 maanden). We zijn benieuwd of daarmee de CookKits 'als warme broodjes' de deur uitgaan.

Kernleden van ADRIIM bij een bespreking van de voortgang met KoZon.

Enkele van de handelaren komen uit het noorden van Mali: Timboektoe en Bourem. Daar is het gebrek aan hout veel groter én er is veel meer zon. Op hun initiatief betaalde KoZon de reis van enkele vrouwen uit het noorden naar Bamako om ze de gelegenheid te geven het zonne-koken te leren en om de kern te zijn van een volgend project. Daarover volgend jaar meer.

De totale kosten van dit project, ± € 3.000, zijn voor een belangrijk deel gesponsord door het personeel van de RABO-bank uit hun Share4More-programma.

2.3 Niger

Nadat een project in Niger in 2008 door KoZon als gedeeltelijk mislukt werd beschouwd omdat de uitvoering nogal afweek van de afspraken, is KoZon op zoek gegaan naar nieuwe partners in Niger om het zonne-koken verder te bevorderen. Er is een aantal contacten gelegd met NGO's, maar het bleek niet eenvoudig alleen via de e-mail goede afspraken te maken. Het reizen naar het land werd afgeraden gezien de onveilige situatie. Toch werken we er naartoe dat de projectcoördinator in 2011 naar Niger kan gaan om daar door persoonlijk contact met potentiële partners een project op te zetten.

2.4 Tsjaad

Onder de bijzondere leiding van Derk Rijks breidt het geïntegreerd zonne-koken zich steeds meer uit in de vluchtelingenkampen in Tsjaad (Iridimi, Toulou, en Ouré Cassoni). Hierbij wordt Derk Rijks (tevens adviseur van KoZon) bijgestaan door de Tsjadische NGO 'TchadSolaire' (TS).

In 2010 verscheen het rapport van een onafhankelijk internationaal evaluatieteam die het werk van TS in het kamp Touloum (ongeveer 20.000 vluchtelingen) eind 2009 heeft geëvalueerd. Het team was onder de indruk van de prestaties van TS in de afgelopen jaren. De projecten voor introductie en verspreiding van geïntegreerd zonne-koken in deze vluchtelingenkampen zijn uitgegroeid tot het grootste project ooit m.b.t. de CookKit. In de werkplaatsen in drie kampen zijn de afgelopen vijf jaar ruim 65.000 CookKits gemaakt, twee of drie per familie voor ongeveer 16.000 families. Naast lof voor het werk van TS in Touloum staat in het rapport ook een aantal aanbevelingen voor consolidatie van het werk. Onder andere over het versterken van de CookKit en het herhalen van de trainingen, met name de training van de vluchtelingenvrouwen die in de verschillende zones van alle kampen zorgen voor de Solar Cooking Support Service (SCSS). Zij zorgen namelijk niet alleen voor reparaties en vervanging van materiaal, maar ook voor training en begeleiding van overige vluchtelingenvrouwen bij het zonne-koken en het gebruik van de hooimand. (Het volledige rapport met de reactie van de TS-staf is verkrijgbaar via: rijks.agrometeo@wanadoo.fr)

Naast de donatie van grote hoeveelheden aluminiumfolie, heeft KoZon begin 2010 €16.000 overgemaakt naar TS toen er tijdens financieringsonderhandelingen met donoren vertraging optrad en er daardoor problemen dreigden met de betaling van de lopende projecten in de kampen. Het geld was afkomstig van twee donaties (van de American Jewish Committee en van de St. Antonius van Paduaparochie in Hellevoetsluis) die specifiek bestemd waren voor de vluchtelingen in Tsjaad.

3 Advies en steun voor projecten door derden

KoZon heeft ook in 2010 voorlichting, advies en steun gegeven aan particulieren en organisaties die betrokken zijn bij projecten voor geïntegreerd zonne-koken in ontwikkelingslanden. Dit begint met voorlichting over koken met zonne-energie, gevolgd door advies bij de opzet van een project en de uitvoering daarvan. Meestal kopen de initiatiefnemers het benodigde materiaal zoals CookKits, hittebestendige plastic zakken en aluminiumfolie bij KoZon. De onderstaande tabel geeft een overzicht van materiaal geleverd aan organisaties en particulieren die actief zijn in ontwikkelingslanden.

Voor meer informatie over deze organisaties, zie hoofdstuk 5.

Organisatie	Land	Geleverd materiaal
Project 'Sol Suffit' , België	Senegal	51 CookKits 1052 plastic zakken 50 kg aluminium folie
Stichting Haïti Project Foundation	Haiti	100 CookKits 200 plastic zakken 100 tasjes
Solar Cooking Netherlands	Etheopië Uganda	250 kg aluminiumfolie 500 kg aluminium folie
Co-Libris	Burundi	9 CookKits
SUPO	Burkina Faso	10 CookKits
VNG Achterhoek	Benin	27 CookKits
Zimbabwe Platform	Zimbabwe	1 CookKit
Stichting Global Village Congress	Nigeria	2 CookKits
AFIMA	Mali	500 plastic zakken
Stichting Afrika, een Dorp	Zimbabwe	20 CookKits
Particuliere activiteiten	Gambia, Zimbabwe, Haiti	30 plastic zakken 10 CookKits

Naast de organisaties en particulieren die actief zijn in ontwikkelingslanden, levert KoZon ook materiaal aan particulieren en organisaties in Nederland voor lokale activiteiten. De onderstaande tabel geeft daarvan een samenvatting.

Organisatie	Plaats	Geleverd materiaal
Streeklyceum Ede	Ede	2 CookKits
Particuliere activiteiten	Diverse	20 CookKits 50 plastic zakken

4 Samenwerking

Een goed netwerk is een voorwaarde voor de realisatie van onze doelen. KoZon zoekt dan ook gericht naar inhoudelijke en organisatorische samenwerking met NGO's en andere organisaties. In haar projectlanden zoekt KoZon partners voor de uitvoering van projecten en kennisoverdracht. In Nederland en daarbuiten streeft KoZon naar samenwerking met organisaties die vergelijkbare doelen nastreven en een inhoudelijke of organisatorische versterking vormen. In 2010 heeft KoZon goed kunnen samenwerken met organisaties in binnen- en buitenland.

Samenwerking in de projectlanden

Voor de realisatie van haar hoofddoel heeft KoZon goede partners nodig in de projectlanden Burkina Faso, Mali, Niger en Tsjaad.

In Mali werkte KoZon weer succesvol samen met **AFIMA** (Association des Femmes Ingénieurs du Mali), met **PVM** (Projet Village Millenois) en **AMAFH** (Association Malienne des Femmes Handicapées). Tussen deze organisaties bestaat nu al jarenlang een intensieve samenwerking. In de loop van 2009 is contact gelegd met **ADRI**M (Association pour le Développement Régional Intégrée au Mali), een officieel geregistreerde (1999) Malinese NGO met als oogmerk het stimuleren van rurale ontwikkeling in het bijzonder met het oog op het milieu en de positie van vrouwen. In 2010 leidde dit met steun van KoZon tot een een project uit te voeren door ADRIM.

In Burkina Faso werkt KoZon niet samen met een eigen partner, maar met de lokale partner van SUPO, waarmee we samenwerken in het PESGO-project.

In 2010 is een aantal nieuwe contacten gelegd met NGO's die hopelijk in 2011 tot concrete projecten gaan leiden.

In Tsjaad heeft KoZon een betrouwbare partner in **TchadSolaire**.

Details over de bovengenoemde organisaties vindt U op www.kozon.org .

Samenwerking in Nederland en België

De goede samenwerking met Stichting Solar Cooking Nederland (SCN), de Stichting Urbane Projecten Ontwikkelingslanden (SUPO) en het project Sol Suffit (België) kon worden gecontinueerd.

Meer informatie over deze organisaties is te vinden op www.kozon.org en op hun eigen websites (www.solarcooking.nl; www.supo.nl; www.solarcooking.be).

Internationale samenwerking

Internationale samenwerking speelt vooral een rol bij de planning, financiering en uitvoering van projecten voor vluchtelingen uit Darfur in kampen in Tsjaad. Solar Cookers International (SCI) en Jewish World Watch (JWW) spelen hierbij een grote rol. Gedetailleerde informatie over SCI en JWW staat op www.kozon.org .

5 Bestuur, comité van aanbeveling, adviseurs en ambassadeurs

In de loop van het jaar traden de bestuursleden Roel van de Weg (voorzitter) en Ben van der Pouw (secretaris) af. Als nieuwe leden van het bestuur konden Luc Gijssen-Boerebach (voorzitter), Andi Tan (secretaris) en Carja Butijn (projectcoördinator) worden verwelkomd. Vanaf 1-10-2010 had het bestuur de volgende samenstelling:

L.A.M. Gijssen-Boerebach (Luc)	Voorzitter (vanaf 22-03-2010)
Ir. T.H.I.A.S. Tan (Andi)	Secretaris (vanaf 01-07-2010)
Dr. Ir. I. Bos (Ies)	Penningmeester
Ir. W.A. Jongbloed (Wietske)	Projectcoördinatie
Dr. F.W.T. Penning de Vries (Frits)	Projectcoördinatie
Ir. Carja Butijn (Carja)	Projectcoördinatie (vanaf 01-01-2010)
A. Legger (Aagje)	Materiaalcoördinator

KoZon is er trots op dat haar doelstellingen worden onderschreven door een comité van aanbeveling bestaande uit¹:

Drs. J. Bos	oud-ambassadeur Soedan en Ethiopië
Prof. Dr. Ir. L. O. Fresco	Universiteitshoogleraar Universiteit van Amsterdam
Jan Pronk	
Prof. Dr. Ir. R. Rabbinge	Universiteitshoogleraar Wageningen Universiteit en Research Centrum, CGIAR Science Council
Dr. Jan C. Terlouw	oud-politicus

Het bestuur werd ondersteund door de volgende adviseurs:

Dr. Ir. D. Rijks	Algemeen adviseur en projectleider van de projecten voor vluchtelingen uit Darfoer in Tsjaad
Drs. R.F. van de Weg	oud-voorzitter KoZon
Ir. B.J.A. van der Pouw	oud-secretaris KoZon
Ir. R.W. Leegte	Algemeen adviseur

Twee eigen ambassadeurs gaven op hun buitenlandse reizen bekendheid aan het werk van KoZon:

Godert van Lynden	Op persoonlijke titel (medewerker ISRIC – World Soil Information, Wageningen)
Sander van Opstal	Op persoonlijke titel (medewerker Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag)

¹

De leden van het comité van aanbeveling staan vermeld zoals met hen afgesproken.

6 Financieel overzicht

Inleiding

KoZon onderscheidt reguliere projecten en projecten voor vluchtelingen. De projecten voor vluchtelingen betreffen vluchtelingen in Tsjaad afkomstig uit Darfur, Soedan. Deze projecten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Tsjadische, niet-gouvernementele organisatie TchadSolaire. De reguliere projecten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van KoZon.

Ook in 2010 verschilden de reguliere projecten en de projecten voor vluchtelingen sterk ten aanzien van omvang, organisatie en financiering. Zo bedroegen de inkomsten op de twee bankrekeningen voor de reguliere projecten € 109.724,09; de inkomsten op de rekening voor projecten voor vluchtelingen bedroegen € 190.565,44. De laatste inkomsten waren voor 92% afkomstig van een Amerikaanse organisatie, te weten Jewish World Watch (JWW).²

Wegens deze verschillen vloeien de inkomsten en de uitgaven voor de vluchtelingenprojecten via een aparte bankrekening. De boekhouding met betrekking tot mutaties op deze rekening wordt verzorgd door mw. W.A. Jongbloed, bestuurslid van KoZon. KoZon's penningmeester (I. Bos) controleert weliswaar deze boekhouding, maar TchadSolaire legt ten aanzien van de bestedingen direct verantwoording af aan JWW.

De reguliere projecten

De reguliere projecten worden gefinancierd vanuit bankrekeningen die gevoed worden door donaties van particulieren en organisaties (bedrijven, verenigingen en stichtingen).

Ten aanzien van de reguliere projecten had KoZon twee bankrekeningen, te weten:

5. Bestuurrekening ABNAMRO 40.48.11.671.
6. Bestuurspaarrekening ABNAMRO 40.56.41.834.

a) Bestuurrekening

Totaal van de inkomsten:	€ 84.338,33
Totaal van de uitgaven:	<u>€ 97.179,45</u>
Financieel resultaat:	€ -12.841,12

Banksaldo op 31-12-2009:	€ 30.764,70
Banksaldo op 31-12-2010:	<u>€ 17.923,58</u>
Afname:	€ 12.841,12

b) Bestuurspaarrekening

Totaal van de inkomsten:	€ 25.385,76
Totaal van de uitgaven:	<u>€ 16.000,00</u>
Financieel resultaat:	€ 9.385,76

Banksaldo op 31-12-2009:	€ 27.501,61
Banksaldo op 31-12-2010:	<u>€ 36.887,37</u>
Toename:	€ 9.385,76

Sommatie over deze bankrekeningen resulteert in onderstaande totalen:

Totaal van de inkomsten:	€ 109.724,09
Totaal van de uitgaven:	<u>€ 113.179,45</u>

²) Stichting Vluchteling (Den Haag) geeft ook geld, maar dat wordt direct naar TchadSolair gestuurd. JWW wil aan KoZon geld blijven sturen. Op die manier kan het materiaal (alufolie, plastic zakken) en de dure verzending per luchtvracht naar Tsjaad direct vanuit Nederland worden betaald.

Financieel resultaat:	€ -3.455,36
Banksaldo op 31-12-2009:	€ 58.266,31
Banksaldo op 31-12-2010:	€ <u>54.810,95</u>
Afname:	€ 3.455,36

Het totale banksaldo op de twee bankrekeningen nam in 2010 met € 3.455,36 af. Op de begroting voor 2010 werd een afname van het vermogen ter grootte van € 8.550,00 voorzien. De bruto inkomsten op de bestuursrekening omvatten een tweetal grote bedragen afkomstig van organisaties, te weten € 6.000,00 van ICCO en € 35.620,00 van de Zusters Franciscanes-sen van Heythuysen. Het jaartotaal van dit soort inkomsten is, over de jaren heen, instabiel. Daarnaast werden veel, meestal veel kleinere bedragen geschonken door een groeiend aantal particulieren. Een verrassende bron van inkomsten bestond uit donaties ter gelegenheid van feestelijke familiegebeurtenissen. Ook was het verheugend dat in 2010 opnieuw een akte betreffende een lijfrenteschenking kon worden opgemaakt.

Belegstukken ten aanzien van de inkomsten en de uitgaven met betrekking tot bovenstaande bankrekeningen zijn beschikbaar in het financieel dossier 2010. Projectinkomsten en -uitgaven worden geadmistriseerd in afzonderlijke projectadministraties.

Jaarlijks verstrekt KoZon gegevens over haar inkomsten en uitgaven aan het Centraal Bureau Fondsenwerving. De relevante bedragen voor 2010 zijn:

Inkomsten bestuurrekening:	€ 84.338,33
Uitgaven bestuurrekening minus toename banksaldo spaarrekening:	€ 87.793,69
waarvan: uitgaven voor de doelstelling:	€ 70.507,32
uitvoeringskosten:	€ 1.363,43
Kosten van de uitvoering als % van de uitgaven voor de doelstelling:	1,9

Gerekend over de reguliere projecten bedroeg de overhead in 2010 slechts 1,9% van de uitgaven bestemd voor de doelstelling. Inderdaad: vrijwel alle werkzaamheden voor KoZon werden door vrijwilligers (bestuur, supportgroep en adviseurs) verricht, in de regel zelfs zonder vergoeding van reiskosten. Hierdoor komt ruim 98% van de uitgaven ten goede aan de doelstelling.

Projecten voor vluchtelingen

De inkomsten en uitgaven met betrekking tot projecten voor vluchtelingen verlopen via bankrekening ABNAMRO 44.67.62.636. Ten aanzien van deze bankrekening geldt het onderstaande.

Totaal van de inkomsten:	€ 190.565,44
Totaal van de uitgaven:	€ <u>134.522,13</u>
Financieel resultaat:	€ 56.043,31
Banksaldo op 31-12-2009:	€ 52.863,24
Banksaldo op 31-12-2010:	€ <u>108.906,55</u>
Toename:	€ 56.043,31

De uitgaven vanuit deze bankrekening zijn vaak in de orde van grootte van tienduizenden euro's per mutatie. Het saldo op 31-12-2010 is dus een momentopname.

Oordeel van de financiële controle-commissie

Op 22 april 2011 heeft de financiële controle-commissie een schriftelijke verklaring afgegeven waarin staat dat de commissie op basis van de verstrekte informatie geen onregelmatigheden heeft kunnen ontdekken in de boeken over 2010 en daarom voorstelt de penningmeester eervol te dechargeren t.a.v. het boekjaar 2010.

7 Fondsenwerving en sponsors

Ook in 2010 kon KoZon weer rekenen op de steun van een groeiend aantal donateurs en sponsors. Wij willen graag alle donateurs en sponsors bedanken voor hun onmisbare steun. De volgende financiële sponsors kunnen we met naam vermelden:

Land	Project	Sponsor
Burkina Faso	Programme Énergie Solaire Grand Ouaga (PESGO)	Stichting Dijkverzwarend
Mali	Training Bella vrouwen	Kyoto Twist Solar Cooking Society, (Canada)
Mali	Training vrouwen in wijk Yirimadio 320	Kyoto Twist Solar Cooking Society, (Canada)
Mali	Introductie zonne-koken in omgeving Ségou	Zusters Franciscanessen van Heythuysen
Mali	Training van gehandicapte vrouwen	Impulsis
Mali	Bevorderen zonne-koken (ADRIIM)	RABO Share4More, KoZon
Tsjaad	TchadSolaire	Jewish World Watch (zie opmerking bij het financieel overzicht)

Behalve directe financiële steun voor de bovenstaande projecten ontving KoZon ook bijdragen in nature of indirecte financiële steun:

Schenken van aluminiumfolie

De schenkingen van aluminiumfolie vormen een essentiële bijdrage aan de introductie en verspreiding van het geïntegreerde zonne-koken in de vluchtelingenkampen en in de projectlanden. Zonder deze folie geen CookKits. Daarom verdienen drie sponsors hier een bijzondere vermelding:

Vaassen Flexible Packaging (2107 kg);
Rockwool Benelux B.V. (5750 kg);
Amsterdam Metallized Products B.V. (65 kg).

Overige sponsors:

Bongers Verhuizingen B.V.: gratis opslag CookKits, plastic zakken, aluminium folie.
EPS Printingservice, Wageningen: gratis poster.
Drukkerij Van Eck en Oosterink, Dodewaard: 50% reductie op de kosten van drukwerk.
Notariskantoor Smit en Moormann, Wageningen: gratis opmaken van schenkingsakte.
Permar Energiek B.V., Ede: vervaardiging van CookKits voor een lage prijs.

Voorlichting

In 2010 is de website weer uitgebreid met actuele informatie in het Nederlands, Engels en Frans. Ook is er een aantal nieuwe korte films op de website geplaatst, waaronder compilatie van een nieuwe film over de vluchtelingenkampen in Tsjaad. Om onze doelstellingen en activiteiten nog beter te communiceren, is het de bedoeling de website in 2011 helemaal te vernieuwen.

In 2010 brachten we twee nieuwsbrieven uit, in juni en december. De nieuwsbrief werd een 400 geïnteresseerde lezers gezonden en 50 belangstellenden ontvingen de digitale versie per nieuwsbrief.

KoZon was met een stand aanwezig bij een aantal publieksevenementen. Leden van het bestuur hielden enkele voordrachten en in een aantal bladen verschenen publicaties van KoZon.